

Trong nhng năm gần đây, vi c đình công của công nhân VN xảy ra khá phổ biến...

AFP photo

Công nhân mất việc ngồi chờ ngoài đường tìm việc làm ngày. (ảnh minh họa)

và với số lượng công nhân tham gia rất đông.

Nguyên nhân của phần lớn các cuộc đình công là do công nhân cho rằng giờ làm việc quá dài, không đúng hạn hoặc tăng ca, tăng giờ quá nhiều. Câu hỏi đặt ra là vậy công đoàn của Việt Nam đóng góp gì trong việc giúp công nhân trong các tranh chấp này và công nhân nghĩ gì về vai trò của công đoàn hiện nay?

Không làm đúng nhiệm vụ

Cách đây một tháng, hơn một ngàn công nhân nhà máy may gia công giày Bolchen của Đài loan ở thành phố Hồ Chí Minh đã đình công. Nguyên nhân là do nhà máy yêu cầu công nhân tăng số giờ làm quá mức khiến họ bỏ mất khoản tiền thưởng hàng năm một trăm ngàn đồng một tháng mà trước đó họ được hứa là sẽ được nhận.

Cuộc đình công này cũng giống như rất nhiều các cuộc đình công khác ở Việt Nam trong thời gian gần đây. Phần lớn công nhân tiến hành đình công do các bức xúc về vấn đề tiền lương, thưởng, và thời gian làm việc.

Theo tôi nghĩ nào còn bóc lột thì còn đình công. Cái gì của nó là phải họ chỉ bóc lột để giám đốc đình công. Thứ hai là phải có một công đoàn mạnh. Công đoàn thực sự nắm được tình hình, nắm được pháp luật và yêu cầu của đoàn viên và có năng lực thương lượng, và đưa ra các yêu sách về tiền lương

Ông Nguyễn Văn Dũng, VT. Viên Công nhân

Theo Bộ Lao động Thương binh và Xã hội, trong năm 2008, số vụ đình công ở Việt Nam là 650 vụ, tăng 30% so với năm 2007. Riêng 10 tháng đầu năm nay, số vụ đình công trên toàn Việt Nam 171 vụ.

Ông Nguyễn Văn Dũng, Viên trưởng Viên Công nhân và Công đoàn, thuộc Tổng liên đoàn Lao động Việt Nam nhận xét về nguyên nhân sâu xa của các cuộc đình công tại Việt Nam như sau:

Nguyễn Văn Dũng: theo tôi ch ng nào còn bóc lột thì còn đình công. Cái g c a nó là ph i h n ch bóc lột đ giám thi u đình công. Th hai là ph i có m t công đoàn m nh. Công đoàn th c s n m đ c tình hình, n m đ c pháp lu t và yêu c u c a đoàn viên và có năng l c th ng l ng, và đ a ra các yêu sách v ti n l ng thì nó s không x y ra đình công.

Cũng theo ông Dũng thì hi n Vi t Nam có kho ng 70,000 công đoàn c s ở các doanh nghi p. Theo lu t quy đ nh thì t t c các công nhân đ u ph i tham gia vào công đoàn và có đóng phí hàng tháng cho công đoàn đ công đoàn đ i di n cho quy n l i c a mình.

Th nh ng trong ph n nhi u các v tranh ch p x y ra gi a gi i ch và công nhân trong th i gian v a qua, công đoàn đã không th c s đóng góp đ c ti ng nói m nh m cho ng i làm công. Anh Tr n Đ c Hùng Anh, m t nhân viên thu c công ty Bolchen nói:

Tr n Đ c Hùng Anh: công đoàn ở Vi t nam không gi ng nh nghi p đoàn ở các n c ph ng Tây. Công đoàn ở đây nó gi ng nh công đoàn c a ch ch không ph i là công đoàn c a công nhân.

Nó ch bênh v c quy n l i c a ch ch không bênh v c quy n l i c a công nhân. Nó đ t công đoàn ra đ thăm do công nhân. Công nhân có bãi công thì nó đoán tr c ý đ nh, nó xem ai đ ng đ u, b i lu t Vi t nam là n u mà bãi công h p pháp là ph i báo v i công đoàn tr c.

Mình mà báo cho công đoàn bi t tr c thì công đoàn giàn x p không có bãi công, nh ng ng i có ý đ nh t ch c bãi công là nh ng ng i đ u tiên b cho thôi v c.

Công đoàn ở Vi t nam không gi ng nh nghi p đoàn ở các n c ph ng Tây. Công đoàn ở đây nó gi ng nh công đoàn c a ch ch không ph i là công đoàn c a công nhân. Nó ch bênh v c quy n l i c a ch ch không bênh v c quy n l i c a công nhân.
Anh Tr n Đ c Hùng Anh, Công nhân

Cũng theo anh Tr n Đ c Hùng Anh thì nh ng ng i lãnh đ o công đoàn c s do giám đ c b u ra nên th ng h r t s m t vi c n u đ i di n cho quy n l i c a công nhân.

ở m t s công ty t nhân, đ c bi t là nh ng công ty có s lao đ ng th p thì th m chí còn không có t ch c công đoàn.

Thi u k năng, thi u hi u bi t v lu t pháp

Ông Nguyễn Văn Dũng cho r ng trong th i gian v a qua, ở m t s n i các công đoàn c s ch a th c s hoàn thành t t nhi m v c a mình là vì nh ng ng i đ i di n công đoàn còn thi u các k năng, hi u bi t c n thi t, ch a có đ b n lĩnh đ đ ng ra đ i di n quy n l i cho công nhân và thay m t công nhân đàm phán th ng l ng v i gi i ch . Ông nói:

Nguyễn Văn Dũng: cái khó nh t là h đ c ng i lao đ ng tin c y, đ c b u, nh ng k năng, hi u bi t còn m i m . Kinh nghi m ở nhi u n c cho th y đây là đi m m u ch t c a vi c nâng cao hi u qu c a h at đ ng công đoàn.

Trong th i gian v a qua, ở m t s n i các công đoàn c s ch a th c s hoàn thành t t

nhm v c a mình là vì nhng ng i đ i đ n công đoàn còn th u các k năng, hi u bi t c n th t, ch a có đ b n lĩnh đ đ ng ra đ i đ n quy n i cho công nhân và thay m t công nhân đm phán th ng i ng v i g i ch .

Ô.Nguy n Văn Dũng, VT. Vi n Công nhân

Theo ông Nguy n Quang Nhân thu c liên đoàn lao đ ng t nh Lâm Đ ng thì 80 năm qua công đoàn Vi&t nam m t mình m t ch . Công đoàn Vi&t nam theo ‘kinh đ i n’ là c u n i li n gi a Đ ng C ng s n và ng i lao đ ng, hoc là ‘c u n i li n gi a doanh nghi p và ng i lao đ ng’. Vì quen là ‘c u n i’ nên h đã quên đi ý th c vai trò đ i đ n b o v ng i lao đ ng. Công đoàn Vi&t nam đã đ ng ‘nhm ch’, sai v trí, t c là công đoàn đ ng v phía ‘Đ ng, nhà n c, ch doanh nghi p ch không ph i đ ng v phía ng i lao đ ng’.

Tr c th c tr ng trên, năm 2006, t i Vi&t nam đã có hai t ch c công đoàn đ c l p đ c thành l p là Hi p h i đoàn k t công nông và công đoàn đ c l p. Nhng ng i sáng l p ra các t ch c này cho r ng ng i lao đ ng có quy n thành l p công đoàn đ c l p c a mình, đ c đóng qu , qu n lý và thuê ng i chuyên nghi p đi u hành t ch c c a mình.

H có quy n t do thành l p các t ch c công đoàn theo ngành, công đoàn theo lãnh th và t do liên k t v i các t ch c công đoàn khác.

Tuy nhiên ch sau m t th i gian ng n ho t đ ng, nhng ng i sáng l p các t ch c này đã b chính quy n b t gi và k t án tù vì cáo bu c xâm ph m an ninh qu c gia.

Năm nay Công đoàn Vi&t nam k ni m 80 năm h at đ ng.

Theo ông Nguy n Văn Dũng thì trong su t 80 năm qua công đoàn Vi&t Nam đã có nhi u đóng góp. Ông cũng th a nh n là v n còn nhng h n ch nh t đ nh liên quan đ n v n đ v hoàn thi n khung pháp lý, h th ng pháp lu t công đoàn, và năng l c ho t đ ng c a công đoàn c s . Ông tin r ng n u kh c ph c đ c nhng h n ch đó thì công đoàn Vi&t nam s th c s v ng m nh và đ i đ n đ c quy n i c a công nhân.